

קוד אתי ליוצרים בהפקות חוץ של סרטי ותוכניות תעודה ותוכניות דוקו-ריאליטי

הקדמה

תקנון האתיקה המקצועית של תאגיד השידור הישראלי מחייב את כל היוצרים המפיקים עבור התאגיד תוכניות או סרטים המבוססים על תחקיר עיתונאי חדשותי.

קוד מקוצר זה, המהווה נספח לקוד האתיקה המקצועית של תאגיד השידור הישראלי, ושואב מעקרונותיו, מיועד ליוצרים של תוכניות וסרטי טלוויזיה בתחום התעודה, ובתחום הדוקו-ריאליטי, שיש בהם רכיב עובדתי. זאת, כמענה לתמורות המפליגות שחלו הן בהתייחסותן של סוגות טלוויזיה אלה למציאות, והן בסגנון האמנותי. בסוגות אלה, היטשטשו בעידן הנוכחי הגבולות שבין מציאות לדראמה. העשייה התיעודית לסוגיה משקפת את עמדתו האישית של היוצר כלפי המציאות, ומתאפיינת בהתערבות בחומרים המצולמים בשטח, ובמניפולציות הנעשות בחדר-העריכה בתוכן המתועד.

ברם, בניגוד לקולנוע הבדיוני, תכניות טלוויזיה, שיש בהן רכיב עובדתי, נתפשות בידי חלק מהצופים כתיאור נאמן למציאות של אמת. לפיכך, כדי לשמור על אמינותם של שידורי התאגיד בעיני הציבור ומתוך הכרה כי לייצוג של המצולמים בתוכניות אלה יש השלכות על מהלך חייהם ורווחתם לאחר חשיפתם, גובש הקוד האתי המובא בפניכם.

מסמך זה מבהיר את חובותיהם של היוצרים סרטים ותוכניות בתחום התעודה והדוקו-ריאליטי עבור תאגיד השידור הציבורי, הן כלפי מושאי הסיקור, והן כלפי הנמענים. הנספח מניח אדנים להסכם הבנות ברור בין השידור הציבורי לבין הצופים, מעודד את חופש הביטוי של היוצר, ומשקף את העקרונות האתיים הבאים:

* מחויבות לאמת, לאומץ לחקור, ולשיקוף עמדות מגוונות

* עמידה בהבטחות ששימשו כבסיס להסכמתו של מושא הסיקור להשתתף בתוכנית

* הפגנת רגישות, כבוד וחמלה כלפי אוכלוסיות מוחלשות, ופגיעות, שעמם בא היוצר במגע במהלך העבודה

* הפגנת כבוד ליושרתם, למנהגיהם, ולסביבתם של המצולמים, והקפדה על כך שדעותיהם ועמדותיהם לא יעוותו

* קיום תהליך של הקשבה ולימוד ההיבטים השונים העולים במהלך ההפקה

* שמירה על עצמאות היוצר בפיתוח רעיונות ביצירה

* שקיפות כלפי הציבור - בתוכן אשר עשוי להיתפס כציבור כעובדתי, ובפועל עבר ביום ועריכה אמנותית, תעלה שקופית הבהרה לפי החלטת המנהלים בתאגיד

קוד אתי ליוצרים בהפקות חוץ של סרטי ותוכניות תעודה ותוכניות דוקו-ריאליטי

חלק א': אמון, אחריות ציבורית, אמינות, הגינות ויושרה

1. אמון הציבור הוא הבסיס לעבודת תאגיד השידור הציבורי. תפקידנו לשרת את הציבור. נפעל מתוך אחריות ציבורית, בהגינות וביושרה מקצועית בעבודתנו.
2. אנו מחוייבים לשמירה על הזכות לחופש הביטוי ולמימוש זכות הציבור לדעת. עקרונות אלה מחייבים אותנו להציג בפני הציבור משרעת רחבה ככל הניתן של מידע ושל דעות.
3. נפעל להבטחת הדיוק, האמינות והשלמות של המידע שנפרסם לציבור בהתאם לסוגת השידור.
4. לא נפרסם מידע שאינו בדוק באופן סביר בהתאם לנסיבות העניין ולהקשרו, או שהוא מסולף או עלול להטעות.
5. טעויות, השמטות או מידע שגוי שנפלו בפרסום, נתקן במהירות האפשרית, בבהירות, בהגינות ובהבלטה הראויה ביחס לפרסום המקורי, ואם הדבר אפשרי נעצור את המשך הפצתם. אם נפגעו שמו הטוב או כבודו של אדם בעטיים, נפרסם גם התנצלות.
6. נציג מגוון דעות ותכנים בנושאים שונים. נשתדל להבטיח איזון הוגן בתכנים ובנושאים המוגשים לציבור.
7. נקפיד על כבוד המשתתפים בשידור.

חלק ב': מניעה של ביטויי גזענות, אלימות ודעות קדומות

8. לא נפרסם דבר שיש בו משום הסתה או עידוד לגזענות, לאלימות או לטרור. בפרסום הכולל ביטויים כאמור, והמתחייב מן ההקשר העיתונאי, נבהיר זאת לציבור.
9. לא נציין אפיונים כגון: גזע, מוצא, צבע עור, עדה, לאומיות, דת, מגדר, עיסוק, העדפה מינית, מחלה, מוגבלות גופנית או נפשית, אמונה או השקפה פוליטית, מקום מגורים ומעמד חברתי-כלכלי, אלא אם כן הם נוגעים עניינית לפרסום.

חלק ג': מניעת משוא פנים וניגודי עניינים

10. אנו מחוייבים להימנע ממשוא פנים וניגוד עניינים, הן בדרכי השגת מידע הן בפרסומו לציבור.
11. נקפיד למנוע השפעה על עבודתנו, בפועל או למראית עין, של אינטרסים ולחצים פוליטיים, כלכליים או אחרים.
12. לא נעמיד עצמנו במצב של ניגוד עניינים או חשש לניגוד עניינים, בפועל או למראית עין, בין חובותינו כיוצרים עבור התאגיד לבין כל עניין אישי שלנו או של קרובינו.
13. לא נעשה שימוש לרעה במעמדנו, בתפקידנו או בכוחנו לפרסם מידע לציבור או להימנע מפרסום כזה.
14. לא נבקש ולא נקבל טובת הנאה מכל סוג, בכל דבר הקשור במישרין או בעקיפין לעבודתנו, למעמדנו ולקשרים שרכשנו כעובדי התאגיד.

חלק ד': הגנה על מקורות עיתונאיים

15. לא נגלה ולא נפרסם מידע שנמסר לנו בתנאי מפורש או מכללא שיישאר חסוי, גם אם יש בו עניין לציבור.
16. לא נמסור ולא נפרסם זהות של מקור שנחשף בפנינו בתנאי מפורש או מכללא שיישאר חסוי, ונוודא כי מידע המתפרסם על ידינו אינו חושף את המקור במישרין או בעקיפין.
17. לא נמסור לרשויות מידע שנאסף במסגרת עבודתנו, אלא אם כן מדובר בחקירת פשע חמור.

קוד אתי ליוצרים בהפקות חוץ של סרטי ותוכניות תעודה ותוכניות דוקו-ריאליטי

18. נשתדל לנקוט אמצעים סבירים לאבטחת מידע שנאסף במהלך עבודתנו.

חלק ה': הגנת הפרטיות

19. תפקידנו הוא לממש את זכות הציבור לדעת ולהביא בפניו מידע רב ככל הניתן. עם זאת, אנו מכירים בחשיבות הזכות לפרטיות.
20. נימנע מהשגת מידע בנסיבות שבהן יש לאדם ציפייה סבירה לפרטיות, ללא הסכמתו במפורש או מכללא, אלא אם קיים עניין ציבורי בכך. "השגת מידע" - בכל דרך לרבות צילום, ציתות או מעקב, באמצעים פיסיים או דיגיטליים.
21. לא נפרסם מידע הנוגע לצנעת חייו האישיים של אדם, לרבות נתונים על אודות מצב בריאותו או התנהגותו ברשות היחיד, או מידע שהושג תוך פגיעה בפרטיותו של אדם, ללא הסכמתו, אלא אם קיים עניין ציבורי משמעותי בפרסום המידע.
22. נזכור כי הסכמת מושאי המידע להשגת מידע או לפרסומו, אינה מאפשרת לנו לפרסם מידע שעה שהחוק אוסר זאת.
23. בדיווחים על אודות תאונות, אסונות, אירועי אלימות קשה או מלחמה, נאזן בין העניין הציבורי שבדיווח מלא לבין הצורך לנהוג בחמלה.
24. לא נפרסם מידע מזהה, חזותי, קולי או כתוב, על אודות נפגעי אסון, מלחמה, תאונה או אירוע אלימות קשה, צילומים והקלטות במהלך לוויית, אלא בהסכמתו של הנפגע או אם קיים עניין ציבורי משמעותי בפרסום המידע.
25. נגלה רגישות באשר לקיום ראיונות עם נפגעים ועם בני משפחה של נפגעים וקורבנות זמן קצר לאחר האובדן.
26. ההסכמה המוזכרת בכל סעיפי חלק זה תושג על ידי כך שנציג את עצמנו כיוצרים עבור התאגיד, ונבהיר כי מדובר במידע העתיד להתפרסם ברבים. מידע שנמסר לאחר הבהרה זאת נראה כמידע שיש הסכמה לפרסומו.
27. כאשר מדובר בקטיף מתחת לגיל 18 או במי שמונה לו אפוטרופוס, תידרש בנוסף להסכמתו גם הסכמת ההורה או האפוטרופוס.
28. פרסום מידע על-ידי אדם במקום אחר, כגון ברשת חברתית, לא מהווה בהכרח הסכמה לפרסומו גם בערוצי התאגיד, במיוחד במקרים רגישים, ולכן נפרסמו רק בהתקיים עניין ציבורי.

חלק ו': שמירה על כבוד ושם טוב

29. לא נפרסם דבר העלול לפגוע בכבודו של אדם או בשמו הטוב, אלא לאחר שווידאנו את אמיתות המידע ככל שניתן בהתאם לנסיבות, להקשר, ומידת העניין הציבורי בפרסום.
30. בפרסום צילום העלול לפגוע בכבודו של אדם או בשמו הטוב, נפנה לקבל את הסכמתו של המצולם. אם לא ניתן לקבל את הסכמתו נטשטש את זהותו.

חלק ז': שקיפות ואמינות בהשגת מידע ובהצגת מידע

31. לא נשתמש בהתחזות או בהטעיה להשגת מידע או לקבלת הסכמה למסירת מידע, אלא באישור הממונה הרלוונטי בתאגיד.

בתוכן אשר עשוי להיתפס בציבור כעובדתי, ובפועל עבר ביום ועריכה אמנותית, - יחליטו מנהלי התאגיד איזה סוג הבהרה לפרסם.

קוד אתי ליוצרים בהפקות חוץ של סרטי ותוכניות תעודה ותוכניות דוקו-ריאליטי

32. נציין בבהירות פריטי מידע ארכיוניים, קטעים מצולמים או מוסרטים שלא נוצרו על ידי התאגיד (כגון: סרטון המגיע ממקור ממשלתי או תוכן גולשים).
33. נציג נתונים כמותיים, תוצאות סקרים וצבירי נתונים (datasets), בדרך שתאפשר לאדם הסביר להבין את מקורם ואת משמעותם. הצגת נתונים והשוואה ביניהם תיעשה בצורה אמינה, ותוך הקפדה על שקיפות מסדי הנתונים הגולמיים.
34. כאשר נציג מידע באופן אינטראקטיבי נעשה זאת בצורה אמינה ותוך התייחסות להקשר מלא.

חלק ח': היררכיה ארגונית וכפיפות לקוד

35. בכל מקרה של ספק או התלבטות בפרשנות של כללים אלה או ביישומם, או בהחלטה הנגזרת מהם, ניוועץ בממונה בתאגיד.
36. סעיפי קוד זה יחולו על כל מי שאחראי להפקת תכנים ולפרסומם במסגרת פרסומי התאגיד ובכלל זה: יוצרים ו/או מי מטעמם, מפיקים ו/או מי מטעמם, פריילנסרים, ספקים ו/או מי מטעמם, וכל מי שמתקשר עם התאגיד לצורך הפקת תוכן. עוד יודגש כי סעיפי קוד זה יהוו חלק בלתי נפרד מכל הסכם הפקה שיחתם על ידי התאגיד ויחייבו את חברות ההפקה ונציגיהן.

הגדרות 37.

38. "מידע" - כל מידע חזותי, קולי, מודפס או כתוב, שאנו אוספים או מפרסמים.
39. "פרסום" - הגשה של מידע לציבור, בכל דרך וערוץ להעברת המידע.
40. מידע שיש בפרסומו "עניין ציבורי" הוא מידע המשרת את זכות הציבור לדעת ואת יכולתו של הציבור לקבל החלטות באופן מושכל, כגון מידע הנוגע לפשעים ולמעשי שחיתות, להטעיית הציבור ולהגנה על בטיחותו ובריאותו, או לתפקוד רשויות השלטון ונציגי הציבור.

אושר ע"י מועצת תאגיד השידור בישיבתה מיום 6 ביוני 2021.